

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808.. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési penzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr: belyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler
(Neu-Mark 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-
vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlö-
nyének

V-ik évfolyama IV-ik évnegyedére.

**Előfizetési díj: okt.—decz. év-
negyedre 1 frt 50 kr. o. é.**

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utal-
vánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalá-
nak Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, november 4.

Sem szép, sem jó, ha veszélyek bekövetke-
zése alkalmával, itt egyik, amott a másik áll elő
a stereotyp megjegyzéssel: nemde megmondot-
tam? S ha most, midőn „bomlásnak indult haj-
dan erős baloldal,“ mi is rávágjuk a megmondot-
tukat, csak azért tesszük, mert megvallva az igaz-
zat, abban az erős hitben, sőt meggyőződésben
vagyunk, hogy abból ugyan semmi veszély sem
háramolhatik, sem most, sem ezután szegény ha-
zánkra.

Mondják, hogy ellenzék mindig volt, nemcsak
egyik vagy másik kormány — vagy kormány-
formával szemben: de volt általában is. Tudjuk,
s természetesnek is találjuk. Hanem ez a mi ed-
digi — ugynevezett — ellenzékünk, tulajdonké-
pen nem is volt ellenzék. Balpártnak hívtuk, mert
a baloldalon ült; de öntudatos reformer nemcsak
nem volt, de a mostani anyaggal nem is fog le-
lehetni soha. A Noé bárkájába nem szorult volt,
a világot elnyelni fenyegető özönvíz elől többféle
állat: mint a mennyi külön gondolkozású ember
talált helyet a mi balpártunkon. Itt is, mint ott,
a vastag bőrű rhinocerusztól, melyet kis golyó nem
jár, a hajófordancsig, mely a hajó elmerülésétől
várja zsákmányát, minden feltalálható volt. Amott a
mint a bárka kikötött, a különböző állatok élet-
viszonyaiknak megfelelő helyeket kerestek fel: itt
hasonlóképen történik. Megyen ki jobbra, ki balra,
ki meg... hazafelé; fogynak, csak hogy bár tisz-
tulnának is! Különbőféle alkalmakkal, különféle va-
riációkban sokszor ütötte fel fejét e hír; a bal-
oldali lapok, mindannyiszor fővénybe dugták fe-
jüket; s minthogy ők mit sem láttak, torkuk sza-
kadtaból kiabáltak, hogy nincs is semmi baj. A
nyári szünet alatt ismét megindult a vaklárma,
mely végre az e hóban tartott konferencián ala-
kot öltött.

Azt várták, hogy ez a konferencia képes
lesz továbbra is biztosítani a legheterogenebb ele-
mek egyesülését; azonban hiába várták. A bom-

ladozó pártnak, Tisza Kálmán kétértelmű hatá-
rozati javaslata adta meg a kegyelemdőfést. Ezen
nemcsak politikailag, de logice és absurd — ugy-
nevezett — taktikai program érlelte meg ma-
sokban is, de különösen Ghyczy Kálmánban, azon
eltökélést, hogy félrevonuljon az ár elől, melynek
felzudult, habjain uralkodni nem képes.

Ghyczy sokkal világosabb fő, hogysen
át ne lássa, hogy az eddig folytatott meddő po-
litikát többé üzni nem lehet; hogy ha segíteni
akar tengernyi bajainkon, rá kell lépni az alapra,
melyet a kiegyezés biztosított. Ghyczy a haza
üdvét, az egyetértésben, a hátsó gondolatokat nem
rejtegető őszinte fuzióban, azaz a „két nagy
országos párt közötti méltányos elvi
kiegyezésben“ vélte feltalálhatni. Így vélte el-
háríthatni a „közel jövőben államiságunkat fe-
nyegető súlyos veszélyeket.“ Ghyczy rég kimon-
dotta, hogy a fuziót, nemcsak czélszerűnek, de
lehetségesnek is tartja. Tisza Kálmánék mindezt
nem merték akarni. E helyett koalíciót alkottak,
pártot csináltak elvegyesség nélkül. Csináltak olyan
forma szövetséget, milyent a farkasok is szoktak
alkotni, mikor zsákmányra indulnak; de a mely
csak addig tart, míg czéljokat elérték. A Tiszáék
koalíciója sem igen tűzött magasabb czélt törekvésé-
nek: mint egyik miniszteriumot a másik után buk-
tatni meg.

Ghyczy Kálmán ezen politikát tovább nem
vallhatta magáénak, és szakított a balközéppel;
eltávozott onnan, s talán többé soha sem tér
vissza.

Csávolszki, Ugron Bartha szintén kiléptek,
csak hogy ezeknek útjuk másfelé vezet.

Ha Horacius azon mondatát, hogy „semmin
sem kell csudálkozni,“ a mostani minden tekin-
tetben tüneményes idők, meggyőződésünké nem
érlelték volna: ezuttal különösen lenne okunk
csudálkozni, hogy míg a pártból minden tekin-
tetben kimagasuló ősz vezér töprengve hagyja oda
eddig pártját; mert meddőnek tartja, annak po-
litikáját: addig a fiatal politikusok, azt sem tartva
eléggé negálónak még, inkább balra távoznak. Ha-
nem hát: „Mindig így volt e világi élet, egyik
fázott, másik lánggal égett.“

**Nagyméltóságu m. kir. közoktatás- és val-
lásügyi miniszter ur, kegyelmes uram!**

(Folytatás.)

Ezen három főkmány összeköttetésben áll a II-ik
András adománylevelével, s ezen vár- és szőlőroket csak
akkor lehet jobbágyoknak nevezni és keresztelni, birtoku-
kat és mindennemű fekvőiket csak akkor lehet jobbágyi-
nak erőszakolni, ha a Brassó városi és Brassó vidékén
levő 13 szász községek minden polgárai jobbágyak voltak
és azok ma is.

Brassó város közönsége az utóbbi 1651-beli okmány
kicsikarása után elülvén a magyar törösvári várnagyokat,
el minden magyar hivatalnokokat és lassanként beszü-
ntetvén a szőlőri szolgálatot, a mindég nagyobb, részint

pénztárhoz adós erdélyi főkormányshék némely tagjai meg
bocsáthatatlan közönyössége és különösen az ezen népre
nézve végzetes 1770-től kezdve Erdély ügyeiben főszerepet
játszó előbb Regius Comisarius, azután királyi főkormányzó
b. Bruckental Sámuel alatt a szabad várközségek és nép
korecsoma- és malomjogait végképpen elfoglalta; havasi és
erdői legelőit cserélgetni, a szabad használatot akadályozni;
s az erdők nagy részét foglalni igyekezett, — az 1500-ik
évben adnectaló királyi diplomában előjövő regia taxát a
népre nyomta, s mint maga jövedelmét adózás czíme alatt
2 frt 16 kr. s kevesebb mennyiség, személyhez kötött
terü képpen hivatalnokai által beszédette.

A hatalmas Brassó vas keze alatt minden magyar
hivatalnok és pártfogó avagy védő és önálló férfiú nélkül
hagyott nép a 17-ik század közepén lutheranizáltatott
ezen községkeben csak az lehetett lelkesz némelykor a ma-
gyarok közül, a ki Brassóban tanult, ott neveltetett a tra-
ditionális magyar ellenes szellemet gyermekkorától fogva
már magába beszívta, a brassói szász főpapok és minden-
nemű hivatalnokok nemzetünk ellenes indulatot! tápláló
tanítványaikat elsajátította; századokon keresztül, valamint
ma lelkesz ezen községkeben a népmonda szerint csak az
lehetett és lehet, a ki szász családból nősült; s ma csak
két lelkesz van, a kinek családja teljesen magyar, s esa-
ládi nyelve teljesen nemzeti.

S mai napig századokon keresztül, kivéve egy ne-
hány tizedet 1790 és 1830 körül ugy az eklesiai, va-
lamint közigazgatási nyelv a német volt és
az ma is, s bár ezelőtt három századdal, valamint ma a
20000-re meghaladó csángó magyar népnek egyike is né-
metül egy szót se ért, az ujabbi törvényekkel és rende-
letekkel szemben a 10 magyar községkeben compact magyar
háztartással élő nép és fekvő birtokot szinte egyedül bíró
magyarság, közigazgatási és vallásos tekintetben német ren-
deletekkel saturáltatik, s a brassói magistratus a fensőbb
helyről kapott rendeleteket és határozatokat a hivatalos
teendők minden ágazataiban németre fordítva vagy leg-
alább német hátrati rendelettel ellátva közli ezen töme-
ges s a szász népet alig ha személyes számban meg nem
haladó magyarsággal; folytattam s folytatok elnyomott
nemzetfeleink érdekében közigazgatási uton és magyar, nyel-
ven szerkesztett pereket most az új és királyilag szentesített
868-beli törvények alatt magyar nyelven, eclesiai és polgár
ügyekben, árvai, meg rendőri kérdések, egyes magyar, de
egész községileg is magyar lakosok magyar kérelmeket pana-
szolnak és kérnek orvoslást a tanács és mindennemű hivatalok
nál az én kérelmeimre, az egyesek panaszaira minden brassói
közigazgatási és eclesiai hivatalok az 1868-beli XLIV. t.
cz. szabályai ellenére a magyarnak magyar kérelmére
német határozatot hoznak, — a m. kir. ministeriumok ma-
gyar szövegű felsőbb rendeleteit német kíséző vagy német
hátrattal közlik; mely nyelvet a szász jegyzőkön kívül
senki se ért, — eclesiai, közigazgatási s más minden ága-
zataiba a közéletnek, százával tudok szolgálni ily törvé-
nyeinket szembe csapó és államiságunkat semmibe vevő
adatokkal a — mely elbánást a kormány közönnnyel,
tovább el nem nézhet; — legközelebbi példák september
10 ről 3050—1816. augustus 4-diki 1171. 1102. augustus
19 diki 1257. augustus 13-diki 5824—1872-beli julius
3-diki, 5687. augustus 2-diki 6737. számok alatt tanácsai,
— február 25- és április 24-diki 10- és 147. számok alatt
a kerületei Agost. val. consistoriumi rendeletek és érte-
sitések, stb. — Bátor vagyok kimondani, hogy ily körül-
mények közt, nincs nemzeti élet; — s még mi magunk
adunk alkalmat a visszaélésekre, — különösen a midőn
én, ministerium és ujságok útján felszóltattam 1871-en
kezdve minden hasonló, törvényeink elleni merényletek
ellen. — A melyek annyival szembetűnőbbek, mivel Brassó
város és vidéke népei mind tudnak magyarul, 1849-ig 68
időkre vissza, magyar nyelvet használtak nemzetfeleinkkel
szembe mindennemű ágazataiban a hivataloknak, — pe

dig nem buktatott meg érdekükben, éppen nemzetfeleink követválasztása, és némely szász madador nem aspirált főispánságra?!!

Minden megtörtént rendszeresen a mi nemzetfeleinkből a nemzeti szellemet, a nemzeti büszkeséget és tetterőt lassanként kioltni, kifogyasztani képes vala; csak egyet nem tudtak elnyomni, t. i. nemzeti nyelvünkhez való hű ragaszkodást és ennek e mai napig sértetlenül fenntartását, a népek családi és társaséletében; — s bár a legnagyobb cselszövények mellett ma is a nép valódi többsége akarátja ellen nagyrészt szász jegyzőket és némely helyeken szász érdekeket egyedül képviselő lekenyerezett falusi előljárókat választatnak és tolnak a népre; e nép 1850 után is magyarul beszél s különösen magyar eredetét kezdi érezni azon idő óta, a midőn a felejtethetlen emlékü és Erdély népessége nagy részének emlékébe érzetükkel bevéssett örök tiszteletű néhai báró Eötvös József közoktatásügyi minister ur ő excellentijája magas látogatásával megtisztel, a községi és felsőbb népiskola felállításával nemzeti életre decretálá.

(Folyt. köv.)

Az erdélyi ev. reformátusok kerületi közgyűlése.

Szerdán mult egy heti számunkban a közgyűlés megnyitási ünnepélyét közöltük; ezuttal a gyűlés egész folyamat dióhéjba szorítva, s a legfontosabb körülményekre szorítva fogjuk közölni.

Az ülésezések november 3-án vették tulajdonképp kezdetüket, s e nap egy része a különféle bizottságok kijelölésével telt el egész addig, míg a hetes bizottság jelentése következett, előadó Szász Béla által. Erre következett egy igen fontos tárgy, mely az összes gyűlésezések folyamában, mondhatni minden más tárgy körül ott lappangott, és hogy Kolozsvár városa a közgyűlés által egyházmegyének tekintendő-e vagy sem. E kérdés megvitatása a jövő gyűlésre halasztatott. Ezután az igazgatótanács létszáma, ülésezésének és tárgyalásainak rendje állítottatott meg; a szászvárosi tanodához Lészai László; a kézdi egyházmegyébe Bodor Zsigmond gondnokká választattak. Bizottság választatott, az ig. tanács működésének megvizsgálására; megválasztattak továbbá n.-enyedi természettani tanári tanszékre Lőte Lajos, a class. lit. tanszékre Székely Ferencz, a term.-rajzi tanszékre Elekes Károly. Dr. Kolozsvári Sándor a jus dispensandi szabát lyozása tárgyában törvényjavaslatot nyújtott be, mielőtt tárgyalás alá vétetett volna, Kabos László kir. tábl. al-elnök elnöklété alá egy bizottság nevezetett ki azon kérdésre leendő véleményadásra, hogy a jus dispensandi, mennyiben fejedelmi jog. Egy más bizottság a Teleki könyvtár ügyeinek megvizsgálására nevezetett ki. Megválasztatott a kolozsvári class. lit. tanárává Hegedűs István, Udvarhelyre a bölcsészeti tanszékre Bod Károly, szászvárosi főtanoda terményrajz tanszékére Sándor János. Igazgatótanácsosokká választattak: Gyarmathi Miklós, Szász Béla, Kerekes József, Gyarmathi Sámuel, Benkő János, Szász Gerő, dr. Kovács Ödön, Pogány György és Gyárfás Domokos. A n.-enyedi főtanodához gazda-gondnokká Bogdán Lajos választatott, és az enyedi főtanodának 1868. év óta folyó számadásainak megvizsgálására egy bizottság küldetett ki. A Teleki-könyvtár érdekében, a nemzetet érdeklő jogokra nézve az intézkedések tétele az igazgatótanácsra bízott. Titkárrá megválasztatott Bodor Antal. pénztárnokká Sárkány Ferencz, ügyvéddé Schilling Ottó. A kolozsvári egyházmegye kérése, hogy egyházmegyei gondnoka választassék, ezuttal elvettetett. Őt egyházkerület egy conventté alakítottatott, s ez ügy érdemleges tárgyalása, valamint a gyűlés folyamában felmerült számos és igen fontos ügyek is, a jövő évi egyházkerületi közgyűlés által fognak eldöntetni. A gyűlés nevezetes mozzanata; közé tartozik: őt tagjának leköszönése a képviselőségről, azon okból, mert a szervezet alapjában elhibázott levén, előbb-utóbb hierarchiává fogja magát kinőni.

M.-Vásárhely, 1873. oct. 12

Különösnek tetszhetik az olvasó előtt az, hogy én Münchenből Schvájczot mellőzve, hová legközelebb lesz vala, előbb Németország tanügyéről szóltam, és csak miután újból visszatértem Bécsbe, azután térek ismét vissza Schveiczhazba. Utazásomat így is tettem. Münchenből nem Lipcsébe, hanem előbb Zürichbe utaztam. De minthogy a német népnevelési tanügyről és világtárlati kiállításról egybefoglalva egyöntetileg törekedtem szerzett tapasztalataimat ismertetni, ezért hagytam későbbre a schvájci tapasztalataim közlését. Lássuk tehát már most Schveiczt:

Mellőzve Schveicznak természetesi nagyszerűségét, azt a benyomást, mit az utazóra tesz egy gyönyörű reggel a magas hegyek mögül előtörő nap a Bódentő közepén, vagy a Rigi tetején; itt is csak a tanügyre, a nép-

nevelés tanügyre szorítkozva töreksem némi ismertetést az olvasó közönség elibe terjeszteni.

Augusztus 8-án látogattam meg a cantonsschulét Zürichben. Az iskolaépület egésszéges helyen fekszik. Elég tágas területű helyiségen. A tanszobák igen tiszták és kellő világosak. A berendezés czélszerű. Padjai egyszerű több ülésűek, de a melyek úgy vannak a tanszobákban elhelyezve, hogy a világosság a növendékek balkeze felől esik. Ez épen így is van helyesen, mert a növendék csak is így lehet abban a kényelmes helyzetben a tanszobákban, hogy a világosság után ne kelljen meggömbölnie. Így a világosság egyenesen az előtte álló és dolgozó eszközre vetődik, rajz, vagy írás, vagy akár mi. A növendék egyenesen ül helyén és minden testelferdítés nélkül dolgozik. Mig ellenben az olyan iskolákban, hol a világosság vagy hátulról vagy jobbkéz felől vetődik a tanodába, a növendék mindig maga előtt ül, azaz elveszi maga-maga elől a világosságot, és a világosság után való törekvéseiben a helyben való dolgozás alkalmával tett, például nem félszagséget, kancsalságot csinál magának, a mi pedig igen gyakori látvány a czélszerűtlen iskolaépületeknél. Ezen iskolaépületben al- és felgymnasium és industrie schule van berendezve. Az algymnasium jelenlétemben állott 4, a felgymnasium 3 osztályból. Az industrie schule 6 osztályból, mely úgy van berendezve, hogy az industrie schule első osztályát, az ide felvett körül-belől 14 éves növendékek, kik eddigelő kellő elemi oktatásban részesültek, mindenik járja. A második és harmadik osztály kétfelé van osztva. Egyik felében előadatok a technikai tudományok; a másik felében pedig a kereskedelmi szakmák. A negyedik osztályban már ismét összekerülnek, kik tanulmányukat tovább is folytatni akarják, és az itt előadott tárgyakat közösen hallgatják. Azonban sem az egyik, sem a másik osztályban nincsenek elmellőzve a másféle tudományágak sem, csak épen a technikai és kereskedelmi szakmák vannak egymástól elkülönítve azért, hogy a ki kereskedő akar lenni, fordithassa tanulási idejét inkább a kereskedelmi szakmák tanulására, és a ki technikus akar lenni, a technikai szakmákra. Én legtöbb időmet itt épen ezen industrie schule megtekintésére fordítottam, mivel az nálunk szaporodni kezdő porgári iskoláknak épen ezek a megfelelők, csak hogy ezek más berendezéssel bírnak, mint a nálunk létező polgári iskolák, és több képzettséggel bíró növendékeket vesznek fel belé, mint mi a polgári iskolákba.

Tanszer berendezésükben sincs hiány. Földrajzi-terményrajzi- és természettani szereikben, valamint a vegytaniakban is csinos és kellő beállításnak örvend az intézet. Gipsz- és fa-faragványokban, mintákban általában Schvájczban minden iskola meglehetősen bőségben van.

Testgyakorló helyiség van a szabadban és épületben. Itt a testgyakorlat azonban tulnyomólag katonai gyakorlatokból áll. Az első és második osztály által az általános katonai gyakorlatokat már bevégezte. A harmadik és negyedik osztály már az ágyúkkal való gyakorlatokkal foglalkozik. A gyakorlat tételre mindenki köteles kivétel nélkül. Csak orvosi bizonyítvány után mentetik fel bárki is a gyakorlatok alól. Ez ugyan törvényben már nálunk is megvan, csak hogy a gyakorlat még nem vette be.

(Folyt. köv.)

Nagy-szebeni levelek.

Nagy-Szeben 1873. november.

II.

A levelek megtolulását és kiszedhetését csak rendőrbiztosokkal tudná megakadályozni a nyiltlevél írója: lássa pedig mi ennél sokkal egyszerűbb módot ajánlotunk, a mi, higgye el, czélravezetőbb is, hogy t. i. fordittasék, nagyobb figyelem a levélszekrények kiürítésére, mert az, hogy rendetlenkedők miatta levelek megtolulnak előfordulhat, de hogy a reggel 8 órakor észlelt levél megtolulás, meg délután négy órakor is ugyanazon stadiumban legyen, az ha egy nap négyszer is szedettek volna eddigis kia levelek, a mivel, mondom, maguk a szekrénykezelők is ellenkezőt állítanak, úgy nem fordulhatott volna elő, pedig ez eset előfordult. Épen ezért a rendetlenkedők hibáját nem kellene azzal tetézni, hogy a megtolulás nyugodhassék, hanem a levelek kiszedése által, annak elejét lehet és kell venni!

A szekrényeken a nyílás felül vagy oldalán létele nem oly lényeges dolog, hanem sokkal lényegesebb az, hogy a szekrényen a leveleknek naponta hányszor, illetőleg mikor kiszedése felirva legyen, a közönség tájékozhatása és ellenőrzése tekintetéből ez igen szükséges,*)

*) Már felemlítések az akkori szerk. is megjegyezte s magunk is átláthatjuk szükségességét, hogy ott úgy, mint nálunk nem ártana mielőbb teljesíteni.

Erre nézve is taljességgel nem elfogadható a mentegőtődzés, hogy a vasut megnyitásával összeköttetésben álló járatok, rövid idő alatti többszöri változata talán változása az ok; mert épen ezen járatok, rövid idő alatti változásaival, a levélfeladhatás idejének, miként változásainak a közönség mihez tartása végetti közlését tartjuk szükségesnek, és a közönség kényelméért a feliraton, ha a járatok változnak, minden nagy baj nélkül változtatni is lehet, annál inkább, mert mint a kérdéses nyiltlevélből megtudtuk, nem is a költségi fősfénykedésből származik a felirat hiánya. A nyiltlevél írója maga alatt vágta le a fát, azzal indokolván a szekrényeken a felírás hiányát, a mi épen annak szükségességét leginkább bizonyítja.)*

A mi a feltett kérdést illeti, a melyre, hogy eddig nem válaszolhattam, nem az én, hanem a más hibájából történt, mint első levelemben fel is említém, arra azt válaszolom a nyiltlevél írójának, hogy mikor egy levélre válaszolni akar, olvassa el és értse meg azt, mert ha elolvasta volna azon levelet, melyre válaszol, ott a választ is megtalálhatta volna minden kérdezőgőzés nélkül is, és akkor nem kérdezne olyat, hogy kitől nyertem e tárgyban magánúton választ, mert én ott náluk személyesen nem panaszkodtam, hiszen a „Székely Hírlap“ 85-ik számában közlött mult levelemben határozottan és világosan áll, hogy nem közvetlenül, de közvetve a „Hermannstädter Zeitung“ főmunkatársa által, hanem épen az igazgatóstól kaptam, sőt mint a kezeim között levő levél bizonyítja, és írójának hitelessége felől nincs okom kételkedni, maga az igazgató mult. Sorva ur (a levél meg is nevezi) adta a választ a fentnevezett urnak, ki azt velem levelében közölte.

Alljon itt a levél ide vonatkozó része szóról-szóra: „Beccses levele elolvasása után azonnal elmentem Sorva m. kir. postaigazgatóhoz, s a dolog mibenlétéről felvilágosítván őt, írja a belmunkatárs említett levelében, a legkészségesebben megígéré, hogy a leveleknek a szekrényekből minél gyakoriabb kiszedése, illetőleg a leveleknek azokban megtolulása meggátolására, tüstént fog intézkedni...! A mi a levelek mikor és hányszor kiszedését illeti, ez iránt a szükséges költségek engedélyezéséért a postaigazgatóság a m. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz kell hogy előbb folyamodjék,“ stb. stb.

Tehát ime, mélyen tisztelt postaigazgatóság, a válasz mégis csak onnan került ki, hanem közvetlenül, de mint akkori levelemben is irtam, közvetve legalább; és aztán épen az igazgatóság kérde, hogy hát azokat ki mondta? Furesa mondhatom, hogy hát nagyon furesa.

Hogy épen kitől nyertem e választ, magánúton azt is tudhatom, sőt a levél is megtekinthető nálam; azt hiszem ezután kétségei nem lesznek. Most ennyit, ha szükség lesz reá, szolgálhatok többel is.

Ennyit akartam válaszul elmondani sine ira et studio, a mélyen tisztelt postaigazgatóságnak, és megkérni, hogy a félreértések helyett, jövőre is a közügy érdekében tett kéréseinket figyelembe vétellel kőszoruzni méltóztassék, mint azt jelen esetben is, az észleltető nagyobb rend által tenni méltóztatott: miért ismételtelen közzönetünket fejezzük ki. Csak egy kevés jóakaratot kérünk s a közönség és tolmácsa, a sajtó méltányos igényeinek meghallgatását s aztán pax nobiscum, béke velünk!

A szebeni dolgokról is akartam e levélben írni, de tér és idő hiányában csak közelebből**) teheti, a rendes levelező

Sándor Kálmán.

Mi hír külföldön?

— Franciaországban a legutóbbi hírek szerint, a köztársaságiak akciói egyre emelkednek. A tizenötös bizottságban; vesztesség vesztesség után éri a királpártiakat közelebből s szavazattal 7 ellen elfogadtatott azon indítvány, mely szerint Mac Mahon hatalmának meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat, egyidejűleg szavaztassék meg az alkotmányjavaslattal. A bizottság előadó-

*) Régi irtam e levelet, de a jelenben is alkalomszerű, sőt a közvetlen jelenből is idézhetek egy tényt a nyiltlevél ellen bizonyításul, mert a menetrendek változásaival a levelek feladásának határideje is változván, a közönség e feliratok nélkül nem tudhatja a változások mikéntjét, így most az újabb változás szerint a vonat este hat órakor indul el, de a közönség nem tudhatja a felirtott hiányában meddig teheti fel levelét, hogy az nap még elmeessen, és így történik, hogy a vonat elindulása előtt két órával t. i. 4 órakor bona fide jóhiszeműleg a szekrényekbe tett levelek ott hevernek másnap estig, legalább nem indulnak el azelőtt! A vasúti indoháznál van ugyan egy szekrény mondják, hogy itt egészen 3/4 6 óráig lehetne feltenni a levelet, s még ugyanakkor a vonatra expediatatván az nap el is menne, de mások azonban állítják, hogy az ott feltett levelek még felhozatnak a városba a postához, és csak másnap este indulnak el; bizonyosat pedig a felirat hiányában nem tudhatni. Hogy a főpostán meddig tehetők fel az ajánlott, és meddig a simpa levelek? Azt sem tudhatjuk, mert sem felirást, sem pedig idevonatkozó hirdetményt kitéve megkerestük, de nincs. A közönség érdekében e kérdéseket megfelelő hirdetményt elvárjuk.

S. K.

**) Várjuk.

Szerk.

jává Laboulay lévén megválasztva, következik, hogy azezer szekér nyomása és vágása; és végül azért kellett előterjesztéssel szelleme köztársasági fog lenni. Mindezek mellett is, a végelhatározás még mindig a királypártiak kezében van, a kamarában még mindig többségben lévén. Ezeken kívül még megemlítendőnek tartjuk azon hirt, mely ha bekövetkezik, a parlament jelenlegi ábrázatát nagyon meg fogja változtatni. Ezen hír szerint az elszász-lotheringiai képviselők újból megjelenének a versaillesi képviselők padjain, hogy a válságos pillanatban a köztársaságiakkal szavazzanak.

— Angolország. Londonban a lord-mayor lakomát tartott, melyet csak azért említünk meg, hogy megemlíthessük gr. Beust azon toasztját, melyben egyebek között, reményét fejezi ki, hogy a szabadelvű és regenerált Ausztria, szintugy, mint hajdan az abszolút Ausztria, Anglia természetes szövetségesének fog nevezetethetni, most a békés versenyben szintugy, mint hajdan, midőn hadseregeik egymás mellett harcoltak.

— Schveiczen a st. galleni szabadelvű katolikuskok azt kívánják a kormánytanácstól, hogy szüntesse meg a püspöki fineveldéket, minthogy az alkotmány értelmében a nevelés ügye az államot illeti.

Mi hír városunkban?

Székely vértanuk Török-Gálfi-Horváth szoborügyi bizottsága mai napon tartott ülésében a következőket határozta: 1. tekintettel a 2000 frtig terjedő eddigi pénzalapra az erdélyrészben található kőemekre, alábbirt Orbán Balázsszal együtt megbíztattak: hogy Buda-Pesten több szobrásszal érintkezve, megfelelő tervrajzot és költségvetést igyekezzenek mielőbb a bizottságnak leküldeni oly feltétel alatt, hogy a siremlék ára 2000 frtot meg nem haladhat, és annak elkészítése oly sürgősen eszközözendő, miként az 1874. márczius hó 10-én, mint évfordulati napon ünnepélyesen lelepleztessék. 2. A további gyűjtések a kitűzött történelmi ösztöndíj-alap javára még folytatandók lévén, a czélból az ívtartók újból föl kéretnek, hogy erélyesen működjenek, valamint a már előbb tekintélyes összegeket aláírt hazafiak azokat mielőbb pénztárnok Hincsi ifj. Danihoz beküldeni annál inkább sziveskedjenek, nehogy ezen késedelem miatt a siremlék valósitása késedelmet szenvedjen. M.-Vásárhely, 1873. november 6 án Lázár Ádám elnök.

— Bárdosi János, a kir. tábla egyik érdemes bírāja, pár heti szenvedés után tegnap meghalt. Igen érzékeny veszteség számos tagu családjá, a törvénykezés és a társadalomra nézve. Temetése holnap délután lesz.

— A bécsi egyetemes kiállítás műlapja küldetett be hozzánk. A szép kiállítási műlapot, mely a Deutsch testvérek kiadásában jelent meg, ajánljuk olvasóink figyelmébe, — főleg pedig azoknak, kik a kiállításon kiállított tárgyakért kitüntetést nyertek. Ára 3 frt.

Négy iparossegéd pár nappal ezelőtt, az uszoda közelében levő kis korcsmában összeveszett. A veszekedés végre verekedéssé vált, melynek szomorú eredménye lett, hogy a verekedők egyike a kemény botütések következtében halva maradt a csatatéren; a szerencsétlen éppen katonai szolgálatban volt. A tettesek be vannak fogva.

— Beküldetett. A „Székelyföld“ 3-ik számának vegyes rovatában egy lélekzettel négy nyilas piczi cikks adatott közre, az olvasó közönség mulattatására. Ez eddig jól van! tudva van, hogy minden zsenge lap ugy akar népszerűsége vergődni, hogy mindenütt keresi a jukakat, a melyekbe hegyes orrát beleüthesse, s ezt elérni véli, ha a hatóságra szórja élezes és mérges nyilait. Auch gut! hanem a városi hatóság nem zsebkendő, a melyhez minden orrot bele lehessen törölni.

Minden fájdalomra felelünk a mis-másnak, illetőleg vegyesnek.

1. A fazakas-utca kövezete igazán rossz, tönkre tették az évtizeden át ottan járt nehéz diligencze-ok; az is igaz, hogy a városi közönségnek évenként 8—10 ezer forint kövezetvám bevétele van, de az is igaz, hogy egy várost egész évben jól csak rendszeres lejtmezézés után lehet újból kövezni, mely eljárásnál nem egyes utcák, hanem az egész fekvés tekintetbe veendő, mert ha csak egyes utcákra leszünk tekintettel, megmarad a régi állapot, hogy egyik utca kövezete alantabb marad, mint a másik sat; sorra tehát uram. Egyébiránt ugy tudom, hogy a fazakas utca újbóli kövezése a jövő tavaszra van a tks. képviselő bizottság által kitűzve.

2. A rózsá-utca felemeltetett jó uram, mivel fertőzetet terjesztő pocsojás mélység volt, mi ellen a lapok ezerszer irtak, továbbá mivel az egész városban a legrosszabb karban volt, hol fényes nappal eltört a tengely; elrontván időelött ezen utca kövezetét a Baruch, Roth-Keszler-féle gyárokbá törtétt faszállításokra használt szá-

ezen utcával sietni, mivel a kis- és nagy-szent-király-utcák, mint a városból kifolyó vizek vezetői már készen lévén, a harmadik kifolyó pontot is meg kellett állítani, mivel egy egész félváros és két határrész összes vize ezen utcákon folyván keresztül, a legalantabb levő vízvezeteki pontot fel kellett keresni, s megállítani, ez ismét az egész város rendszeres kövezeti tervével van egybenfüggésben.

3. A mezei rendészetet az új szervezet alapján a városi rendőrkapitányság teljesíti; természetesen, legalább két év tanúsítja, hogy az nem lehet oly pontos, mint akkor, midőn külön határinspectorok voltak; benn a városban is rendőrködni, künn a határon is ily csekély személlyzettel nem lehet, hanem erre vonatkozó észrevételeit egy komoly lap viczezelés nélkül szokta megtenni; komoly tárgyat, rossz élezczel javítani nem lehet.

4. Hogy a vámfizetés alól mellékutoni beszökés által a vidékiek menekülni akarnak, azt a hatóság jól tudja, hanem nemcsak a mérsárosok réjtjén, de minden mellékuton történi az, mit a hatóság eleitől fogva ellenőriz, a beszökötteteket a piacon kétszeres vámfizetéssel sújtja; a rajta kapottakat külön is bünteti: az ellenőrzés a vámfelügyelő és négy alvámos által naponta hajtatik végre; méltóztasson az aggodó polgártárs e felett a helyszínén és a rendőrségüél, valamint a városi főszámverő urnál magának meggyőződést szerezni.

Pit, Fox, Thiers, Guizott fiatal korukbá hirlapirodalman kezdették pályájukat, si licet exemplis in parvo grandibus uti, és miniszerek lettek; de nem azon genrebén irtak, s nem is ily aprólékosságokról, mint ezt a „Székelyföld“ teszi; hanem irtak a társadalom és hazájuk nagy politikai kérdéseiről, előbb alapos, tudományos képzettséget szerezvén maguknak, sic itur ad astra.

X. X.

Dürüczkölő.

A román sajtó, Demsusián Áronból valóságos mártírt csinált. A „Federatione“ „Gazetta Transilvaniei“ „Albina“ egy mást mulják fölül a dicséretben, melyet Demsusiánra halmoznak. Egyiknek már annyira eltompult esze, hogy azt sem tudja, vajjon nem Afrika belsejében van-e, hol a tigrisek és híjának vérengző dolgokat visznek véghez. Mindezeknél érdekesebb azonban a budapesti román ifjúság részvétnyilatkozata. Ebben egyebek között hivatkozás történik a román hősök: Lungu Hora és Jánku árnyaira. Fiatal atyánkfiai lángoló hevükben elfeledték, hogy nekünk is voltak oly hőseink; hogy mi is dicsékedhetünk: Zöld Marci, Angyal Bandi és Rózsa Sándorral, kik közül az utóbbi még ma is megfosztva van „az ember legszentebb jogai essentiájától, a szabad ságtól.“ Kár igazatlannak lenni — „sum esuique.“

* * *

T. Szerk. ur! Ha a ref. papok nem voltak eléggé keresztények, hogy önt engyedi cipővel dobálják meg: én jobb akarok lenni, s ha tán sajognának a rugások, melyek önön kívül, még sok más „becsületes személyeken ejtektek:“ ajánlom figyelmébe Lukács evangelioma XVII. részét, hol meg van írva: hogy azon tíz belpoklos közül, kiket Jézus meggyógyított volt, egyetlen egy köszöné meg, a „többi kilencz“ pedig háládatlan vala.

* * *

— Vajjon mit jelent Jókai válaszában, melyet az „Ellenőr“-nek adott a következő passus: „a jó siker esetében sem fogok a Jónás tőklevelei alá ülni?”

— Hát az bizony azt jelenti, hogy Jókai soha sem lesz dolgozótársa a „Magyar Polgár“-nak; ezt pedig abból magyarázzuk, mert az a „Magyar Polgár“ nem egyéb, mint Jónás tőklevele.

— Bizony nagy humorista az a Jókai.

* * *

Orestes. (Haragra ránczolt homlokkal sétál alá a fel termeiben.)

Pilades. Ugyan mi költötte fel bosszuságod viharát o nagy Orestes?

Orest. Kértheted e Pilades! Nem látod-e hogy a közelebbi sacerdosai választásnál elhagyott a nép, csak magunkra maradtunk. Hát ezért tettem én ígéreteket a jobbnak, ezért hoztam áldozatokat a balért, hogy most a nép minden árnyalata ott hagyjon a faképnél. Ez rettenetes.

Pilad. Ez onnan van — o nagy Orestes, mert mint temagad mondád „a pártvezérek napjainkban tulságosan megszaparodtak“ ezek zavarták meg circulusaidat.

Orest. Reszkess Thomasius Ferreus, ha el találod foglalni ellenzésem daczára a sacerdosai széket. Ugy jársz, mint Ludovicus Magnus, a ki akaratom ellen lett praeceptorrá. Most inquisitiót rendeltem elene, mire a spanyol csizma következik, míg boszuállásom máglyáján végkép el nem hanvad.

Pilad. Szüntesd haragod o nagy Orestes, hiszen ha kisbbségben maradtál is, azért Athenaenek a legnagyobb fia te vagy.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1873. nov. 10-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal k. t. r. bíró által.

Jákobi Frigyes s t. Krisinecki Antal s t. e. kiszakítás i., Roth Károly Faub Salamom e. zálogjog elsőbbsége elismerése i., brassó bánya részvénytársulat Itta Nicolai s t. e. betáblázás i., Fuss Ferdinánd Hersch Sámuel e. per feljegyzés i., Zackariás Antal hagyatékának a brassói bánya egylet e. 100000 frt követelés betáblázása i., gróf Toldalagi Victor s t. Sala Sámuel s t. e. 3000 frt köv. átkebel. Károlina kórházalap Züllich István e. 1000 frt követ. átkeblezés i., ifj. b. Kemény Domokos b. Kemény Ferencz e. birt. kiigazit., Goldschmidt Katalin e. tulajdon jog i., Sombori Klára Rettegi László e. tulajdon jog előjegyzése i., Deézs Mária s t. Deézi Ferencz s t. ellen birt. kiigazit. iránt.

Sándor János k. t. r. bíró által.

Szombathi László Bántu János e. 138 frt 50 kr. i. Bereczki József Petrus Maftai s t. e. 60 frt i., Hersc. Dávid Málvini Petrus Juon e. 35 frt s járuléka i., Benedek Efraim ifj. Benedek Mihály e. 11 frt 94 kr. i., Csupei Flora Rusz Násztászia e. 2 frt 40 kr. i., Mokán Juon Mihasán Stefan e. 8 véka törökbuza ára i., Juon Fetsunak Lázár Geeb e. 16 frt 50 kr. s járul. i., Szentpéteri Antal Zaharia Juon e. 93 frt i., Barabás István s t. Teleki Mózes s neje e. birt. hábor. i., Dénes Márton Dezső László s t. e. 4 frt i., Bosán Vaszilika Munkács Gligor e. 300 frt, tőke és 59 frt kamat. Fingerhut Klára Furteltaub Sámuel e. biztosítás i., Balázs Józsefné s t. Balázs Ferencz e. 43 frt 50 kr. i., Gyimesi Frötelmeister Péterné Sebeni Péter e. 6 frt i., Bagoméri József és Czégér Sándor Eke Péter e. som. visz. hely. i., Grün Dávid Dobolyi Ferencz e. 174 frt s járuléka i., Filep Anna Hollosi Antal és Filep Jakab e. tulajdoni igény i., Sullár Péter Sullár Mihály e. birt. háborítás i., Gyarmathi Dániel Daroghi Mihály e. 420 frt s járul. i., Máthé József Raucz József és István e. birt. hábor. i., Csató Ferencz Csató Antalné e. 100 frt i., Gelb Mózes Munteanu Nicolai e. 14 frt 67 kr. i., Dávid Fettu Popa Juon György e. 40 frt i., Szász Dányáni Pászere Juon Hilás Onuj e. 138 frt i., A fogarasvidéki árva pénztár Zevedein Bursán hagyatéka e. 120 frt i.,

Petri Ádám k. r. t. bíró által.

Balog József Tordai Mihályné e. kártérítés i., Szilvási Miklós A polyán községe e. 455 frt kölcsön i., Heming János Günther Kathasina e. 176 frt 72 kr. i., Kielhofer József Ludvig Ferencz e. 200 frt kötbér i., Tompa Károly Molnár Miklós e. 204 frt 29 kr. ügyvéddij i., Krisán Evucza Krisán Nicolai e. som. visz. hely. i., Todoru Dobvii Alexandru Copilti e. közkert helyreállítás i., Birigy László s t. Birigy Mózes e. som. visz. hely. i., Páljános Vilmosné Keresztes Teréz ellen 7 frt 30 kr. i., Gyulai József s t. Popea Simion Hulpea e. 129 frt 70 kr. i., Hirsch Markus Zudor Juli s t. e. egy fogatu széna kártérítés i., Berla József Hesszu Miklós e. 59 frt i., Nagy Ferencz Vitos Miklós e. kártérítés i., Szász-Régen város Morscher György s t. e. 471 frt 97 haszonbér iránt.

Szolga Miklós k. t. r. bíró által.

Schubert Adolf Domokos Jakab e. szerződés felbontás i., Fölly Mihály Rosenberger Salamon e. 30 frt 25 kr. i., Huszka Gavrilla s t. Stanu Szimion l. Vaszilie e. som. visszah. i., Csator Ferencz Czink Pál e. 314 frt i., Göldner Móríc Hudrea Gyorgye s t. e. 60 frt i., ifj. Csató János Eröss Antal e. som. visszahely. i., Gola Mózes László Ignác e. som. visszahely. i., Stáncs Zafej Stáncs e. som. visszah. i., Kovács Pál s t. Páljános Vilmosné e. 55 frt i., Eresey Miklós Kabós Lászlóné e. 24 frt 20 kr. i., Eresey Miklós Kabós Lászlóné e. 24 frt 20 kr. i., Tiboldi Ferenczné Budai Károlyné s t. e. ingóságok i., Drotos János Csató Ferencz e. 50 frt i., Csedő Tamás s t. Salamon Károly e. som. visszahely. i., Rosenberger Salamon Zöldfási Dániel s t. e. 223 drb gerenda és 326 drb czövek vagy 290 frt iránt, Bursán Juon Timár Nicolai e. birtokháborítás i., Váradi János Leopold Lázár e. 60 frt i., Onitza Gyurka Nyisztor Tódor l. Gavrilá e. 50 frt irt i., Bozán Dumitru Bozsán Simion e. som. visszahely. i., Pál Kosztán Tódor Tasnádi Pál s t. e. som. visszah. i., Günczi Lajos Fenesán Juon e. 209 frt i., Merza János Nuridsán János e. 94 frt i., Florea Juon Teslován Andrei e. 17 frt i., Hubert János Göttfert Tamás e. 40 frt i.

HIRDETMÉNYEK.

Nyés Károly k. t. p. bíró által.
Petersberger Josefa Lasziu János és Fülöp e. elsőbbségi jog i., Baloméri Véta I. Juon Dsacsovianu Juon e. egyház kibocsátása i., Nólnár Márton Borsos Soma s t. e. 120 frt váltó ügye, Czáp Jakabné Német Mária hagyatéki ügye, Sdornea Nisztor Csirele Juon e. kaszáló i., a kir. kincstár Pásztor Ágoston s neje e. 1002 frt 20 kr. i., Román Pálosi Györgyné Kásás Borbára hagyatéki ügye i., Margiuánu Nuk hagyatéki ügye i., Szász Johanna Ehrenreich Adolf e. ingó és ingatlanok i.,

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. bíró által.
Johannás Péter súlyos testisértés b. ü., Köpeczi József becsületsértési bűnügye, Pap Istvánné s t. testisértési bűnügye, Bodor János, Pál József, Marosán Zaharia, Lázár Kirilla, Lubinyi József, Hadnagy János testisértés bűnügye, Farkas Ferencz vagyonbiztonság bűnügye, Onutiu Flereriu testibiztonság bűnügye, Szalontai János becsületbiztonság bűnügye, Stáncs László s társa becsületbiztonság bűnügye.

Popovics Serván k. t. r. bíró által.
Kalborián Bartholoni tolvajság i., bűnügye Neaugu Dumitru Iranu nehéz testisértés i., Vintille Jákob s társai tolvajság i., Karstea Moisse súlyos testisértés i., Szabó s társai család i., Fazakas István s társai tolvajság iránt, Bojériu Zach Miklós súlyos testisértés i., Eisenstein Adolf tulajdon biztonság iránt.

Spech Adolf k. t. r. bíró által.
Vasas Antal, Plánka Antal és Kloos Mihály becsületsértés i. bűnügye, Bucselea Dumitru s társa testisértés bűnügye, Darvas Mihály becsületsértés b. ü., Sándor Istvánné becsületsértés i., Biró József testisértés iránt, Dobra Juon lopás i., Bolloga János, Bertalan Mihályné, Szabó Károly és Pajanot Elena becsületsértés i., Opincár Nicolai lopás i., Mendelsohn Bernád, Szép Éva, Bancsi János, Oligenariu György és Sabau Virika e. becsületsértés b. ü., Benedek János testisértés bűnügye.

Sztoyka Antal k. t. r. b. által.
Nicolae Iui Nicolae Isztachie Urszu s t. e. tolvajs. i., Zaharie Bindu s társai e. közintézetek elleni kh. i., Szelesán Anna e. idegen vagyon rongálása iránt, Goldean Anikó e. lopási bűnügye iránt, Gyurkáné Todorika e. testi sértés bűnügye, Iszon János e. becs. sért. i., Scheuer Florián e. becs. sértés i., Gázsa Juon e. emberölési b. ü.

Mégai Ferencz k. t. p. b. által.
Beika Lázár súlyos testi sértés bűnügye, Barta Juon gyilkosság iránt, Görtner János s társai tolvajság iránt, Biro Domokos becsületsértés i., Szenden Szimion becsület sértés i., Kacsó Lőrincz s neje becsületsértés i., Schmidt János s társai tolvajság iránt, Simonetti Justin és neje becsület biztonság elleni kh. i., Bratálescu Bukur s társai becs. bizt. elleni kh. i., Duicu Stán George s társai becs. bizt. i.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Antalfy Gábor k. t. r. b. által.
Fekete Sónia Agrisán Jákob e. egy beltelek s kultarozmányai visszabocsátása iránt, Réz Sámuel Kindea Stefán e. egy majorsági beltelek kiültetése i., Ugyanazon telperes Bardi József e. egy állomány visszabocsátása iránt, gr. Lázár József örökössei Rosiu Mihály s érdektársai egy belállomány megváltása iránt, Pap Miklós Szongott Bogdán ellen egy belső telek visszabocsátása iránt, Vadas István örökössei Muntján Mihály és 153 érdektársai e. választott bíróság előtt szőlődézmá váltás iránt folyó perök.

Gruz István k. t. p. b. által.
Kovácsy Károly Donunk Mátyás e. egy majorság telek állomány iránt, Cserna Dénes Styopu Gavrilla ellen majorság földek visszaadása iránt, Balla János telperes Kutisz János e. majorság fekvők iránt, a kir. kincstár Tomestyán Alexandra e. irányok i., felső-bő volt urbéresék az odavaló földesurak ellen erdő és legelő elkülönítésért, a kir. kincstár tőkési volt urbéresék ellen erdő szabályozásáért indult urbéri ügye.

Bécsi tőzsdei árkelet

(Nov. 14.)

5% metallique	68.25
5% nemz. államkölcsön	73.—
1860. államkötvény	102.25
Bankrészvény	932.—
Hitelrészvény	219.—
London	113.75
Ezüst	109.—
Arany	5.44
Napoleon arany	9.10
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	74.75
" " " temesi	73.50
" " " erdélyi	72.75
" " " horvát-slavon	75.50

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert.

(80)

Legujabb törvénykezési és gazdasági munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelyt.

Adótörvények és szabályok gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára
irta: Till Antal ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek magyarázata tekintettel Erdélyre
irta Zilinszky Imre. Ara 2 frt 40 kr.

Az új szolgabírói hivatal. kézikönyve

megyei tisztviselők,- ügyvédek,- jegyzők, és községi előjárók használatára. Ara 2 frt,

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr,
Kolozsmegye-gyalui egyesbirája által

a községi előjáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgybani.

mintákkal,

Ara 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényezikk a községek rendezéséről Ara 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. cikkek 1-ső füzet 50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkezete és helyközségeinek legujabb bírósági felosztása, ára 1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az első folyamodású bíróságok rendezésére vonatkozó törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Egybeillesztette Szeniczzei Gusztáv, ára 70 kr.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irtá: Galgóczi Károly.

I. rész általános földmivelés, ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés, ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágmivelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legujabb kútfők után, irták Galgóczi K. és Farkas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irtá: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben, 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjúismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyításmódjával, 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára. Irták: Dely Mátyás és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czélszerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A boglyár gyümölcsök, u. m. ribizke, kösméte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlőlugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjelesebb honi és külföldi csemege fajok ismertetése, irta Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára. irta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

18—*

Az új bélyeg- és illetéki törvény, a miniszteri utasításokkal, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-ad réti kiadás 1 frt 20 kr, zsebkadás 1 frt 20 kr.

Magyarországban és Erdélyben hatályban lévő egyenes adókra, ezek kivételére és behajtására vonatkozó törvények, s szokások gyűjteménye. Összeszedte Szeniczzei Gusztáv. Ara 1 frt 60 kr.

A bélyeg- és jogilletékek, valamint a bélyegdíjak iránti törvény és szabályok legujabb szerkezete. Összeszedte Szeniczzei Gusztáv. Ara 2 frt.

Törvény és községek rendezéséről. Magyarázó jegyzetekkel. Nyolczadéti-kiadás. Ara 1 példánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irtá Ürmösy Boldizsár Ferencz.

2-ik javított kiadás. Ara 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők, községbirák, előjárók, s képviselők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldákkal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás.

Irtá: Tóth Lajos. Ara 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteken tárgyazó okiratok és beadványok magyar és német szüvegű iromány példával ellátva, minden osztálybeliek használatára. Ara 2 frt 40 kr.

Irtá. Tóth Lajos.

Községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyve.

Irtá: Till Antal.

2-ik javított kiadás.

Ara 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztértől, a jegyzői szigorlatra készülőknek ajánlva.

Gazdasági lötenyésztés, pályamű, irta: Tompa Béla, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legcélszerűbben leírt főzés-mesterség középszintű magyar konyhák számára 40 kr.

Legujabb és megpróbáltatott magyar szakácskönyv, utmutató 1044 legjobb ízű étel főzésért. Irtá. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink betegségeinek megismertetése és gyógyítása. Irták: Eisenmayer és Göbel, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyelés körül. Irtá: Kovács Zs. Ara 1 frt.

A trágyakezelés, népszerű kézikönyve. Irtá Konecsey Kálmán. Ara 50 kr.

A váltógazdaság, vagy az okszerű mezőgazdaszat és falusi háztartás alapelvei. Koszoruzott pályamű. Irtá: Mártonffy Zsigmond: 1 frt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjuság számára tandíj és olvasó könyvül. Ara 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irtá: Engelbrecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 fr.

Általános baromorvoslasi könyv. Irtá: Dr. Wágenfeld. 81 külön ábrával. Ara 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irtá Báthi Gábor, ábrákkal 30 kr.